

Seçimin kaderini etkileyecek 5 faktör

1 Kasım'da yapılacak seçim öncesinde son dönemece girilirken, Ak Parti'nin tek başına iktidara gelip gelemeyeceği konusu seçimin odak noktasında yer aldı. Seçim sistemi ve bıçak sırtı denge durumu nedeniyle oy oranlarının yanısıra katılım, yurt dışı oyları, kıl payı kaybedilen - kazanılan yerler, geçersiz oylar ve seçmen artışı gibi faktörler özel önem kazandı. Önceki seçimde 18 milletvekili eksliği ile tek başına iktidarı yakalayamayan Ak Parti, 18 seçim çevresinde az farkla kaybettiği 18 milletvekilliğini kazanma arayışına girdi.

İstatistik Uzmanı ve Seçim Analisti Filiz Aydın Koç, Ak Parti'nin 5 faktöre dayalı olarak 7 Haziran'daki oy oranını yüzde 0.5 artırsa bile 276 milletvekili çıkarabileceğini yine bu faktörlere bağlı olarak oy oranını artırması durumunda da, iktidar çoğunluğunu kıl payı elde edememesi olasılığı bulunduğunu da söyledi. Koç, "Yapılan kamuoyu araştırmaları, partilerin 7 Haziran'a göre oy oranlarında önemli değişim olmayacağını işaret ediyor. Ancak 7 Haziran seçim sonuçlarını yakından incelediğimizde, çok az oy farklarıyla kazanılmış milletvekillikleri var. Oy oranları aynı kalmak üzere, çıkartılacak milletvekili sayılarını değiştirebilecek faktörler önem kazandı. Ak Parti, çok az oy artışı ile bazı durumlarda milletvekili sayısını 276 ve üzerine çıkartabilir" diye konuştu. Koç, 5 faktörü şöyle sıraladı:

KRİTİK 18 SEÇİM ÇEVRESİ

1- Az farkla kaybedilen seçim çevreleri: Ak Parti, 7 Haziran'da, 2011 genel seçimlerine göre 48 seçim çevresinde 69 vekil kaybetmişti. Son vekili kaybettiği 32 seçim çevresi, kazandığı seçim çevresi sayısı 25'di. Sınırdaki kaybedildiği 32 çevrenin 11'ini MHP, 17'sini CHP, 4 tanesini HDP kazanmıştı. Sınırdaki kazandıkları ise MHP'den 10, HDP'den 6, CHP'den ise 9 seçim çevresiydi.

Ak Parti'nin yüzde 0,01 ile yüzde 1,36 arası oy ile sınırdaki kaybedildiği seçim çevresi sayısı 18, yüzde 0,21- yüzde 1,7 arasında sınırdaki kazandığı vekil sayısı ise 13'tür. Ak Parti'nin sınırdaki kazandığı 18 ve kaybettiği 13 olmak üzere toplam 31 bölge vardır. Bu bölgeler Ak Parti için hayati önemdedir. Ak Parti 18 vekili, 18 seçim çevresinde (İstanbul-3, İstanbul-2, Ankara-1, Balıkesir, Kayseri, Van, Giresun, Sivas, Erzincan, Eskişehir, Ordu, Samsun, Burdur, Gümüşhane, Aydın, Çanakkale, Kırıkkale ve Antalya) toplam yaklaşık 62 bin oy ile kaybetmiştir. Bu 18 seçim çevresinde yaklaşık 233 bin oy aldığında, yani oyunu yüzde 1,24 arttırdığında 7 Haziran'a göre oy kaybetmemesi varsayımıyla yüzde 41,4 ile 276 vekil sayısını yakalayabilir.

2- Yurtdışı oyları: Yurtdışı oyları, 85 seçim çevresine yurtiçindeki ağırlığı oranında "oy sayısı" eklenip, yurtdışı genelinde partilerin oy oranlarına göre dağıtılmaktadır. Ak Parti'nin vekil kaybettiği Bayburt, Giresun ve Samsun illerinde yurtdışı oylarının eklenmesi ile Ak Parti'nin oyları daha da azalmaktadır. AKP'nin yurtdışı oylarının artması kendisi açısından önemlidir. Yurtdışı oylarının artması, CHP'ye Ardahan ve İzmir-2 bölgelerini, HDP'ye Şanlıurfa'yı, MHP'ye ise Adana, Amasya, Ankara-2, Çankırı, Çorum, Iğdır, Kocaeli, Malatya illerinin son vekillerini kazandırabilecektir.

3- Geçersiz oylar: 7 Haziran'da ülke genelinde 1 milyon 344 bin oy, yani kullanılan oyun yüzde 2,8'i geçersizdi. İstanbul'da ise yaklaşık 536 bin oy, yani kullanılan oyun yüzde 6'sı geçersizdi. Geçersiz oyun önemli bir çoğunluğu bağımsız aday sayısı çok olduğu için yanlış mühür basma nedeniyle. 7 Haziran'da 165 bağımsız aday seçime katılmışken 1 Kasım'da 21 bağımsız aday seçime katılmaktadır. Bu, özellikle İstanbul'da sonuçları önemli ölçüde etkileyecektir.

KATILIM ARTARSA AK PARTİ'NİN OYLARI YÜKSELİR Mİ?

4- Seçmen artışı ve azalışı: 7 Haziran seçimlerine göre yurtiçi seçmen sayısı yaklaşık 310 bin (yüzde 0,6) artarak, 54.049.940 oldu. Artışa baktığımızda, en yüksek artış İstanbul'dadır; 80.835 kişi ve oranı yüzde 26,2'dir.Dođu, Kuzey ve Güney Dođu Anadolu bölgelerindeki ise 29.349 kişi ve oranı yüzde 9,5'tir. İki bölgede ise azalma olmuştur; Dođu Karadeniz Bölgesinde 1739 kişi, oranı eksi yüzde 0,6 ve Kuzeydođu Anadolu Bölgesinde 7282 kişi, oranı eksi yüzde 2,4'tür.

5- Katılımın düşük olduğu seçim çevreleri: 2011 Genel seçimlerine göre katılım düşük olan ve 2011'de vekil çıkardığı halde 7 Haziran'da çıkaramadığı bölgeler AKP için önemlidir. Gümüşhane, Samsun, Elazığ, Zonguldak, Burdur, Kırıkkale, Giresun, Kilis, Karabük, Kütahya, Aydın, Balıkesir ve Çanakkale'de katılım yüzde 2-3 puan azalmış ve Ak Parti, oy kaybederek bu illerde birer vekil kaybetmiştir. Ak Parti, bu illerde yüzde 6-15 oranında oy kaybetmiştir. Yani dolayısıyla zaten bu iller oy alma potansiyeli olan illerdir.